

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجه دکتراى حرفه‌ای رشته پزشکی

عنوان:

بررسی کیفیت زندگی و عوامل خطر عود در بیماران اختلال

دوقطبی زن ترخیص شده به مدت سه ماه بعد از ترخیص

نگارش:

فائزه هاشم نژاد

استاد راهنما:

دکتر بهنام مولائی

اساتید مشاور:

دکتر مهريار ندرمحمدی

اسفند ۱۴۰۱

شماره پایان نامه:

۰۹۹۲

گواهی اصالت پایان نامه

اینجانب دانشجوی مقطع دکتری رشته پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل تایید می‌نمایم که:

- این پایان نامه بر اساس نتایج بررسیها/ تحقیقات انجام یافته توسط اینجانب تحت راهنمای بوده و بوسیله خودم انشا گردیده است و در صورت استفاده از نتایج پژوهش‌ها و یا آثار دیگران بلافاصله به مرجع مورد استفاده استناد شده است و در قسمت منابع و مأخذ مشخصات مرجع به طور کامل ذکر گردیده است.

- مسئولیت صحت مطالب مندرج در این پایان نامه به طور کامل با اینجانب است.
- این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است.

- کلیه حقوق مادی و معنوی این پایان نامه و هر گونه محصول مستخرج از آن اعم از مقالات، چاپ کتاب و ثبت اختراع به دانشگاه علوم پزشکی اردبیل تعلق دارد و هرگونه استفاده از اطلاعات و یا نتایج، واگذاری اطلاعات به افراد دیگر، چاپ، تکثیر، نسخه‌برداری، ترجمه و اقتباس از این پایان نامه بدون اخذ اجازه کتبی از دانشگاه علوم پزشکی اردبیل ممنوع است.

- کلیه مقالات مستخرج از این پایان نامه تحت نام دانشگاه علوم پزشکی اردبیل (Ardabil University of Medical sciences) به عنوان وابستگی نویسنده اول یا مسئول و با اطلاع و اجازه تمامی اساتید راهنما و مشاور به چاپ رسیده یا خواهد رسید.

- چنانچه در هر مقطع زمانی، خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را می‌پذیرم و دانشگاه مجاز است با اینجانب مطابق با ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت برخورد قانونی، هیچ گونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی دانشجو

امضا و تاریخ

- بدینوسیله اصال و صحت نتایج این پایان نامه مورد تأیید اینجانب، استاد راهنما می‌باشد.

نام و نام خانوادگی استادراهنما

امضا و تاریخ

فهرست مطالب

عنوان صفحه

چکیده ۱

فصل اول مقدمه ۳

۱-۱- اهمیت موضوع و انگیزه تحقیق ۴

۱-۲- اهداف پژوهش ۶

۱-۲-۱- هدف کلی ۶

۱-۲-۲- اهداف اختصاصی ۶

۱-۳- سوالات و فرضیات مطالعه ۷

۱-۴- تعریف واژه‌ها ۹

فصل دوم بررسی متون ۱۲

۲-۱- اختلال دوقطبی ۱۳

۲-۱-۱- انواع ۱۳

۲-۱-۲- اپیدمیولوژی ۱۴

۲-۱-۳- مشخصه‌های بالینی ۱۵

۲-۱-۴- اتیولوژی ۱۵

۲-۱-۵- ریسک فاکتورها ۱۶

۲-۱-۶- تشخیص ۱۶

۲-۱-۷- پیامدها ۱۷

۲۰	۲-۱-۸- درمان
۲۰	۲-۱-۸-۱- اصول کلی
۲۱	۲-۱-۸-۲- درمان اپیزودهای حاد: شیدایی
۲۲	۲-۱-۸-۳- درمان اپیزودهای حاد: افسردگی
۲۴	۲-۱-۸-۴- درمان نگهدارنده
۲۷	۲-۲- بررسی متون

۳۴..... فصل سوم مواد و روش کار

۳۵	۳-۱- نوع پژوهش
۳۵	۳-۲- جمعیت مورد مطالعه و زمان انجام مطالعه
۳۵	۳-۳- حجم نمونه
۳۵	۳-۴- روش گردآوری اطلاعات
۳۶	۳-۵- ابزار گردآوری اطلاعات
۴۰	۳-۶- روش تجزیه و تحلیل داده‌ها و بررسی آماری
۴۰	۳-۷- معیارهای ورود به مطالعه
۴۱	۳-۸- معیار خروج از مطالعه
۴۱	۳-۹- ملاحظات اخلاقی
۴۱	۳-۱۰- جدول متغیرهای مطالعه

۴۳..... فصل چهارم نتایج

۴۴	۴-۱- یافته‌های توصیفی
۴۴	۴-۱-۱- مشخصات دموگرافیک بیماران

- ۴۷ ۴-۱-۲- وضعیت بیماران از لحاظ عود بیماری
- ۴۹ ۴-۱-۳- وضعیت بیماران از لحاظ تبعیت از درمان
- ۵۰ ۴-۱-۴- وضعیت بیماران از لحاظ عملکرد خانواده
- ۵۱ ۴-۱-۵- وضعیت بیماران از لحاظ کیفیت خواب
- ۵۲ ۴-۱-۶- وضعیت بیماران از لحاظ کیفیت زندگی
- ۵۷ ۴-۲- یافته های تحلیلی
- ۵۷ ۴-۲-۱- ارتباط متغیرهای دموگرافیک با عود
- ۵۸ ۴-۲-۲- ارتباط تبعیت دارویی با عود
- ۵۸ ۴-۲-۳- ارتباط عملکرد خانواده با عود
- ۵۹ ۴-۲-۴- ارتباط کیفیت خواب با عود
- ۶۰ ۴-۲-۵- ارتباط عود با کیفیت زندگی

۶۱ فصل پنجم بحث

- ۶۲ ۵-۱- بحث
- ۶۹ ۵-۲- محدودیت های مطالعه
- ۷۰ ۵-۳- نتیجه گیری
- ۷۱ ۵-۴- پیشنهادات
- ۷۲ ۵-۵- ترجمان دانش

۷۳ منابع

فهرست جدول‌ها

- جدول ۱-۲: اختلال دوقطبی ۱۶
- جدول ۲-۲: داروهای تاییدشده توسط سازمان غذا و دارو برای اختلال دوقطبی ۲۴
- جدول ۴-۱: میانگین نمرات بیماران در مقیاس های هامیلتون و یانگ ۴۲
- جدول ۴-۲: میانگین نمرات بیماران در مقیاس تبعیت از درمان ۴۴
- جدول ۴-۳: میانگین نمرات بیماران در مقیاس عملکرد خانواده ۴۵
- جدول ۴-۴: میانگین نمرات بیماران در مقیاس کیفیت خواب ۴۶
- جدول ۴-۵: میانگین نمرات بیماران در مقیاس کیفیت زندگی ۴۷
- جدول ۴-۶: ارتباط متغیرهای دموگرافیک با عود ۵۱
- جدول ۴-۷: ارتباط عود بیماری با تبعیت از درمان بیماران ۵۲
- جدول ۴-۸: ارتباط عود بیماری با عملکرد خانواده بیماران ۵۲
- جدول ۴-۹: ارتباط عود بیماری با کیفیت خواب بیماران ۵۳
- جدول ۴-۱۰: ارتباط عود بیماری با کیفیت زندگی بیماران ۵۴

فهرست نمودارها

- نمودار ۱-۴: توزیع فراوانی بیماران به تفکیک گروه سنی..... ۳۹
- نمودار ۲-۴: توزیع فراوانی بیماران به تفکیک سطح تحصیلات..... ۴۰
- نمودار ۳-۴: توزیع فراوانی بیماران به تفکیک وضعیت تاهل..... ۴۰
- نمودار ۴-۴: توزیع فراوانی بیماران به تفکیک محل زندگی..... ۴۱
- نمودار ۵-۴: توزیع فراوانی بیماران به تفکیک مدت ابتلا به بیماری..... ۴۱
- نمودار ۶-۴: نمودار boxplot نمرات بیماران در پرسشنامه هامیلتون..... ۴۲
- نمودار ۷-۴: نمودار boxplot نمرات بیماران در پرسشنامه یانگ..... ۴۳
- نمودار ۸-۴: توزیع فراوانی بیماران به تفکیک عود بیماری..... ۴۳
- نمودار ۹-۴: نمودار boxplot نمره بیماران در پرسشنامه تبعیت از درمان..... ۴۴
- نمودار ۱۰-۴: نمودار boxplot نمره بیماران در پرسشنامه عملکرد خانواده..... ۴۵
- نمودار ۱۱-۴: نمودار boxplot نمره بیماران در پرسشنامه کیفیت خواب..... ۴۶
- نمودار ۱۲-۴: نمودار boxplot نمره کل بیماران در پرسشنامه کیفیت زندگی..... ۴۸
- نمودار ۱۳-۴: نمودار boxplot نمره بیماران در زیرمقیاس سلامت جسمی کیفیت زندگی..... ۴۸
- نمودار ۱۴-۴: نمودار boxplot نمره بیماران در زیرمقیاس سلامت روانی کیفیت زندگی..... ۴۹
- نمودار ۱۵-۴: نمودار boxplot نمره بیماران در زیرمقیاس سلامت عمومی کیفیت زندگی..... ۴۹

زندگی..

نمودار ۱۶-۴: نمودار boxplot نمره بیماران در زیرمقیاس کارکرد اجتماعی کیفیت ۵۰

زندگی.

فهرست علائم اختصاری

BD: Bipolar Disorder

BMD: Bipolar Mood Disorder

BP: Bipolar

CBT: Cognitive Behavioral Therapy

ECG: Electrocardiography

ECT: Electroconvulsive therapy

FDA: Food and Drug Administration

QTc: Corrected QT interval

SPSS: Statistical Package for the Social Sciences

بررسی کیفیت زندگی و عوامل خطر عود در بیماران اختلال دوقطبی زن ترخیص شده به

مدت سه ماه بعد از ترخیص

چکیده

زمینه: عودهای مکرر در بیماران اختلال دوقطبی می تواند منجر به ناتوانی، تحمیل هزینه، و افت کارائی شود و از این رو آگاهی از عوامل خطر عود می تواند به بیماران و خانواده های آن ها جهت پیشگیری از عود و اثرات زیان بار آن کمک کند.

هدف: تعیین کیفیت زندگی و عوامل خطر عود در بیماران BMD زن ترخیص شده به مدت سه ماه بعد از ترخیص در بیمارستان فاطمی اردبیل در سال ۱۴۰۱

مواد و روش کار: در این مطالعه توصیفی تحلیلی ۶۰ بیمار زن با تشخیص اختلال دوقطبی که در سال ۱۴۰۱ از بخش روان بیمارستان فاطمی ترخیص می شدند شرکت کردند. از بیماران هنگام ترخیص با استفاده از چک لیست اطلاعات دموگرافیک اخذ شد. پیگیری در سه ماهه زمانی یک ماه، دو ماه و سه ماه بعد از ترخیص انجام شد. بیماران در هر بار پیگیری پرسشنامه های افسردگی هامیلتون، شیدایی یانگ، کیفیت زندگی ۳۶ سوالی، کیفیت خواب پیتزبورگ، پرسشنامه تبعیت از درمان دارویی موریسکی، و عملکرد خانواده را تکمیل کردند.

یافته ها: نتایج نشان داد ۴۱ بیمار (۶۸/۳ درصد) در دوره پیگیری دچار عود شده اند. ارتباط معناداری بین سن، کیفیت خواب، عملکرد خانواده، و تبعیت از درمان بیماران با عود اختلال دوقطبی وجود داشت ($P < 0/05$). عود اختلال همچنین ارتباط معناداری با کیفیت زندگی پایین داشت ($P < 0/05$).

بحث: می توان گفت عود اختلال دوقطبی در زنان خصوصا در سن بیشتر از ۴۰ سال، با عملکرد خانوادگی ضعیف، با تبعیت دارویی کم، و با کیفیت خواب پایین، به طور قابل توجهی

بیشتر است. همچنین بیمارانی که عود را تجربه کرده بودند با کاهش قابل توجه کیفیت زندگی مواجه بودند.

کلمات کلیدی: اختلال دوقطبی، کیفیت زندگی، عامل خطر، عود.